

MEDYCYNA i ZDROWIE — Dodatek lekarski ABC

Czy palenie tytoniu jest szkodliwe?

Jak działa nikotyna na ustrój

Zwyczaj palenia tytoniu rozpowszechnił się w Europie w końcu 15-go stulecia, po odkryciu Ameryki, skąd roślina ta razem z wieloma innymi została przywieziona przez konkwistadorów. We Francji początkowo uważano tytoń za roślinę o nadzwyczajnych własnościach leczniczych wszystkich ran, wrzodów i wyprysków skórnych. Po niezbyt udanych próbach stosowania tytoniu jako środka leczniczego, rozpowszechniać się zaczęło palenie tytoniu i zażywanie go w postaci tabaki.

Nowa plaga

Najlepszą tabakę produkowała Francja. Anglia i Niemcy przodowały w paleniu. W 17-ym stuleciu zaczęły się represje przeciwko palaczom. Zaczęto zwalczać nową plagę ludzkości zapomocą rozmaitych zarządzeń. Na producentów tytoniu zaczęto nakładać wysokie podatki. Papież Urban VII rzucił klątwę na tych, którzy palili w kościele. W Rosji palaczom obcinano nosy. Na Wschodzie palono kupców, handlujących tytoniem. W Hiszpanii zakaz palenia tytoniu wstawiono nawet jako „grzech tytoniowy” do szóstego przykazania. Reformatorzy społeczni z ambony i w pismach ośmieszali zwyczaj palenia. Naprawdę. Używanie tytoniu coraz silniej zakorzeniło się we wszystkich krajach.

Represje stopniowo słabły, ponieważ państwo zaczęło samo ciągnąć zyski z uprawy i handlu tytoniem. Państwa dzisiejsze nie tylko same produkują papierosy i cygara, ale nawet zachęcają rolników do uprawy tytoniu. Pod tym względem sprawa tytoniu przedstawia się podobnie, jak z alkoholem.

Zatrucia tytoniem

Zatrucie tytoniem jest bardzo rozpowszechnione, więcej nawet niżby to można było przypuszczać. Trującym składnikiem tytoniu jest nikotyna, odkryta w roku 1809 przez Vauquelin'a. W 1000 gramach tytoniu, w zależności od gatunku, znajduje się od 2-eh do 7-miu gramów nikotyny. O stopniu jadowitości nikotyny sędzić możemy z tego, że kropla nikotyny wprowadzona do jamy ustnej kota powoduje śmierć w krótkim czasie. Działanie szkodliwe nikotyny uwidacznia się przedewszystkiem na sercu i naczyniach krwionośnych. Nikotyna zwiększa ciśnienie w narządzie krążenia i z czasem powoduje w nim zmiany sklerotyczne. Arterioskleroza, zwiększając pracę serca, wywołuje jego przestępcę. W rezultacie wystąpić mogą poważne zaburzenia w krążeniu. Rozwija się choroba serce-

wa. Poza tym nikotyna działa szkodliwie na układ nerwowy, w szczególności na układ regulujący trawienie.

Poraża również ośrodki nerwowe serca i wywołuje zaburzenia w czynności tego, tak ważnego dla zdrowia i życia, narządu. Nikotyna dostaje się do organizmu (do krwi) rozmaitymi drogami: nie tylko przez błony śluzowe — nosa, jamy ustnej, przewodu pokarmowego, ale także przez skórę i dlatego działanie jej na organizm jest szybkie.

Już 5 miligramów nikotyny może wywołać objawy zatrucia, zwłaszcza u człowieka nieprzyzwyczajonego do wdychania dymu tytoniowego. Znałe są wypadki zatrucia u dzieci, przebywających czas dłuższy w pomieszczeniu z adymionem.

Zatrucia u młodzieży

Rozróżniamy zatrucia ostre i przewlekłe. Ostre zatrucie zaobserwować możemy u młodzieży po pierwszej próbie palenia. Delikwent taki odczuwa zimne poty twarzy i rąk, szum w uszach, ból głowy, nudności, poczem następują wymioty. Twarz staje się biała. Przy gwałtownym zadzia-

łaniu trucizny następuje omdlenie. Znałe są nawet wypadki nagłej śmierci u dzieci po wypaleniu kilkunastu papierosów. Przyzwyczajenie do nikotyny faktycznie nie istnieje. Organizm ludzki jest zawsze jednakowo wrażliwy na nikotynę. Pozorna wytrzymałość na nikotynę nalogowych palaczy polega na tem, że błona śluzowa narządu oddechowego i żołądka pod wpływem dymu w znacznym stopniu zatraca zdolność wchłaniania trucizny.

Nałogowcy

U nałogowych palaczy stwierdza się często nieprawidłowość uderzeń serca, kołatanie, napady duszności, najczęściej w nocy. Dym tytoniowy działa szkodliwie również na przewód pokarmowy, powodując w jamie ustnej zapalenie błon śluzowych, — w cięższych wypadkach podrażnienie, — zmniejsza wydzielanie kwasu solnego w żołądku, co prowadzi do zaburzeń trawienia i zaniku łaknienia, i często jest powodem rozwolnień. Narząd oddechowy palacza cierpi jedynie z tego powodu, że pod wpływem dymu powstawać mogą stany kataralne błon śluzowych rozmaitych odcinków tego narządu. Bez-

pośredniego związku gruźlicy płuc nie dało się stwierdzić. Nikotyna wpływa ujemnie na potencję płciową u mężczyzn, a u kobiet, szczególnie u robotnic zatrudnionych w przemyśle tytoniowym, bywa częstym powodem poronień. Ciekawe jest oddziaływanie nikotyny na psychikę. Palenie wywołuje zmniejszenie precyzji przy ruchach skoordynowanych i wpływa ujemnie na sprawność kojarzenia pojęć.

O ile umiarkowane palenie u osób zdrowych, nawet w ciągu wielu lat, wobec zakorzenienia zwyczaju, może być z punktu widzenia zdrowia do pewnego stopnia tolerowane, o tyle u osób chorych na serce, płuca, a przede wszystkim chorych na kłę jest absolutnie niedopuszczalne. Zauważono, że pomiędzy występowaniem u ludzi raka języka lub warg, a paleniem zachodzi niewątpliwy związek. Dym tytoniowy odgrywa w danym wypadku rolę czynnika wywołującego. Zażywanie tabaki i żucie tytoniu sprawa dla takie same skutki dla zdrowia, jak i palenie. W Polsce żucie tytoniu nie ma, zdaje się, zwolenników zupełnie. Dr. A. R.

Ojciec aseptyki dokonywał operacji we fraku

W Paryżu zmarł dr. Quenu, członek Akademii, lekarz o nazwisku rozgłoszonym. On to położył podwaliny pod jedną z największych zdobyczy wiedzy medycznej, aseptykę.

Dr. Edward Quenu, syn chłopca owernackiego, dokonał odkrycia w sposób zupełnie mimowolny. Przybywszy w roku 1871 do Paryża, kiedy miasto przepełnione było jeszcze rannymi z czasów oblężenia, dr. Quenu spostrzegł, że przy operacjach panowało nieprawdopodobne niechlujstwo. Środki opatrunkowe były brudne, operacji dokonywano wciąż temi samymi narzędziami, w codziennych, nieraz zatłuszczonych i zakurzonych marynarkach, a do dobrego tonu należało zawieszanie przez chirurgów na guzikach marynarki nitki do zszywania ran. Nie też dziwnego, że procesy ropne, zakażenia, gangrena były normalnymi skutkami każdej operacji, leczenie i gojenie ran trwało całe miesiące, a wypadki śmierdne były na porządku dziennym.

Quenu zmienił system. Powodowany zwykłym zamilowaniem czystości, nie przypuszczając, by miało to wpłynąć na wynik operacji — zastosował przy zabiegach specjalną ceremoniał. Przy stępował do operacji we fraku i białej kamizelce, starannie mył ręce, a operację robił tylko nowymi narzędziami. Po każdym zabiegu noże i lancety odsyłał do fabryki w celu zeszlifowania.

Wszystko to, okrzykane przez kolegów za „bezwstydną błagą” wydało skutek magiczny. Operowani przez dr. Quenu nigdy prawie nie umierali, nigdy prawie nie zdarzało się zakażenie, czy procesy ropne, rany goiły się zdumiewająco szybko, Quenu zdobył olbrzymią sławę. Stał się lekarzem cudownym.

Po odkryciach Pasteura zrozumiano nagle przyczyny powodzenia dr. Quenu. Poczęto go naśladować, opracowano sposoby wyjaławiania narzędzi, esetyka rozpoczęła pochód triumfalny.

Chorzy na płuca

Każdy, kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypkę, zaflegmienie płuc, oraz kłus, powinien natychmiast zabrać się do leczenia. Dobrym środkiem na choroby płuc okazał się preparat Fagisol. Przy użyciu Fagisolu zmniejsza się kaszel. Fagisol dostać można we wszystkich aptekach. Skł. gł. apteka H. Rosenstadta, Warszawa, Plac Grzybowski 10.

ODPOWIEDZI DODATKU LEKARSKIEGO ABC

W sprawach, dotyczących Dodatku Lekarskiego ABC (informacje, pytania i t. d.) należy się zwracać listownie, zaznaczając na kopercie: „Do Dodatku Lekarskiego”.

Odpowiedzi redakcja Dodatku Lekarskiego udziela bezpłatnie.

Dalszy ciąg odcinka powieściowego p. t. „Mały garnizon” ukaze się w jutrojszym numerze ABC.

Zapiski medyka

W armii niemieckiej, podczas Wielkiej Wojny, na ogólną liczbę 13 milionów żołnierzy było 9 milionów 200 tysięcy chorych i rannych. W armii francuskiej na ogólną liczbę 8 milionów 317 tysięcy walczących było 6 milionów rannych i chorych. Z tych liczb wynika, że 75 procent żołnierzy, powołanych do armii czynnej przebywało dłużej, lub krócej w szpitalach.

Wielka Wojna była w rzeczywistości Wojną Chorych, toczoną podczas urlopow zdrowia.

Nieraz najniebezpieczniejsze z pozorów rośliny zawierają trujące jady. Na przykład owoce (nie bulwy) kartofla, powszechnie znane kulki zielone, które się widzi na jesieni, zawierają trujący alkaloid, solanin, szczególnie szkodliwy dla koni. Zielone części gryki (tatarski) również nie są pozbawione składników jadowitych i np. bydlę, karmione koszoną na zielono tatarską dostaje na słońcu zapalenia skóry w tych wszystkich miejscach, gdzie skóra jest pokryta białą sierścią.

Pogląd o szkodliwości kawy rozpowszechniony jest tylko w krajach, gdzie napojem powszechnym jest herbata, a więc w Rosji, Anglii i innych. Tam zaś, gdzie wszyscy piją kawę, poczynając od małych dzieci (Belgia, Francja, Niemcy etc.) panuje powszechna opinia, że herbata bardzo szkodliwa dla serca.

W rzeczywistości szkodliwa jest zarówno mocna kawa czarna, jak i mocna herbata. Ludziom przyzwyczajonym zarówno teina, jak kofeina szkodzą mniej, niż nieprzyzwyczajonym.

FILTREM DLA KRWI JEST WĄTROBA

W wątrobie wytwarza się żółć i spływa do kiszek.

Gdy wskutek zastojów żółci tworzą się w niej osady i zbijają się w twarde grudki (piasek żółciowy), gdy na grudkach osiadają sole wchodzące normalnie w skład żółci, — a z nich odkładają się wciąż nowe osady, — grudki stale powiększają się, a w rezultacie powstają kamienie żółciowe.

Kuracja żółcią Cholekinaza H. Niemojewskiego polega na pobudzeniu wątroby do normalnej czynności i regulowaniu przemiany materii.

Skład Główny. Nowy Świat 5, Warszawa.

Żądacie bezpłatnych broszur wyjaśniających.

Dr. D-k.

Lubracamy uwagę, że nasze roślinne pudry z przepisu Dr. Lustra, tak Puder Higieniczny do tłustej, jak i Puder Egzotyczny do prawidłowej i suchej cery, znajdują się w handlu ze względu na higienicznych wylacznie w oryginalnym opakowaniu z podpisem Dr. Lustra. Pudrow naszych bez opakowania t.j. na wagę nigdy nie sprzedawaliśmy i nie sprzedajemy.

„MIRACULUM”
PREPARATY LEKARSKO-KOSMETYCZNE

Młodość i uroda Kosmetyka nowoczesna

Kosmetyka nowoczesna daleko odbiega od wzorów dawnych. Jeszcze w wieku ubiegłym stosowano zabiegi czysto mechaniczne, które nie usuwały radykalnie znamien starości, czy brzydoty, lecz tylko je maskowały i to na czas godzin, lub najwyżej, dni.

Zmarszczki pokrywano warstwą szminki, różu, czy pielidla, siwe włosy farbowano, brzydką cerę maskowano pudrem. Zapomocą wyrafinowanych narzędzi, przypominających tortury, maskowano braki większe. Gorszy, ścisłające kibi, jak kleszcze, były w użyciu powszechnym. Bardziej wymagające eleganci i eleganci stosowali całe aparaty, skomplikowane i bolesne. Znały jest spoty k. de Rohan, który zmarszczki twarzy ściągał przy pomocy czepczyków, ukrytych za uszami, pod peruką.

Kosmetyka dzisiejsza idzie w kierunku wręcz odwrotnym, raczej fizjologicznym, niżeli mechanicznym. Zamiast maskowania braków — usuwa się je radykalnie. Zmarszczki twarzy leczy się masażami mięśni, żółtawą, lub plamistą cerę leczy się pośrednio, poprzez kurację organizmu, np. schorzeń wątroby, które w znacznej części są przyczyną zlej cery.

Kosmetyka nowoczesna jest bardziej lecznictwem, niżeli zabiegami toaletowymi.

Arsenał współczesnych środków kosmetycznych rozpada się na cztery główne działy: we-

wnętrne leczenie ustroju, leczenie skóry, zaprawa mięśni i chirurgiczne usuwanie zniekształceń.

Leczenie wewnętrzne

Leczenie wewnętrzne stosuje się w przeważających wypadkach. Zła cera jest bowiem z reguły skutkiem schorzeń organizmu, polegających czyto na zaburzeniach w krążeniu krwi, czy zaburzeniach w działalności gruczołów o wydzielaniu wewnętrznym, czy wręcz innych przypadłościach wewnętrznych. Nawet niektóre choroby skóry (np. uporczywe egzemy, liszaje i t. p.) mają przyczynę w zaburzeniach wewnętrznych i leczy się np. jak egzemy hormonoterapią (np. zastrzykiwaniem insuliny).

Bez przesady można powiedzieć, że zła przemiana materii jest w 90 wypadkach na 100 przyczyną zabiegów kosmetycznych. Dlatego też zabiegi te powinno się rozpocząć od porady lekarskiej.

Leczenie skóry i włosów idzie często w parze z zabiegami czysto kosmetycznymi, jak np. odłuszczenie, oczyszczenie skóry z nacieków łojowych, (zwanych pospolicie wargami) udelikatanienie jej i t. d. W tym celu stosuje się najrozsądniejsze zabiegi, czyto mechaniczne, czy też mające na celu pobudzenie obiegu krwi — jak np. parowanie twarzy, masaż elektryczny, maski żółtawo i z różnych rodzajów alkalicznych glin itp.

Masaże w pewnym tylko stopniu wpływają na poprawienie stanu skóry, np. usunięcie zmarszczek. Celem ich jest zaprawa mięśni.

Zaprawa mięśni

Ogólna gimnastyka muskułów ma niezwykle doniosłe znaczenie dla zachowania świeżości i młodości ciała, tak bardzo charakteryzującą się sprężystością, a okrągłymi ruchami. Nigdzie może zasada „kwadrans gimnastyki” nie ma tak wielkiego znaczenia, jak w kosmetyce racjonalnej.

Masaże są zabiegiem powszechnie stosowanym w walce ze zmarszczkami. Otóż należy wiedzieć, że jest to zabieg, wymagający szczególniejszej ostrożności, wprawdy i znajomości anatomii. Skóra ma pewien zapas elastyczności, zdolności ściągania się, który wyczerpuje się z wiekiem i którego żadną miarą przywrócić nie można. Masaże więc nie mają na celu bezpośredniego usunięcia zmarszczek, lecz raczej gimnastykę muskułów, przytrzymujących skórę. Masażystka więc musi bacznie, aby masując np. twarz nie rozciągnęła jeszcze bardziej skóry i w ten sposób nie przyniosła szkody, miast pożytku. W tym celu masażyści musi znać nie tylko anatomję twarzy i rozkład muskułów (niedopuszczalne są ruchy np. ciągnięcia, lub ruchy poprzez muskuły, albo masaż tych miejsc skóry, gdzie nie ma mięśni

np. pod oczami niedopuszczalne są jakiegokolwiek masaże), ale mieć także wielką wprawę praktyczną.

Chirurgia kosmetyczna

Radykalnego usunięcia zniekształceń (zmarszczek, fałdów skóry, narośli, blizn etc.) dokonywa się dziś drogą operacyjną. Również chirurgia kosmetyczna jest ucieczką od krzywych, nadmiernie wielkich i t. p. zewnętrznych organów ciała (nosów, uszu), rozciętych warg, łysin itd. We Francji, Anglii, Niemczech, a nawet i Czechosłowacji chirurgia kosmetyczna wydziłona jest z chirurgii ogólnej i uznana za osobną specjalność, a zajmować się nią wolno jedynie lekarzom, którzy mają specjalne w tym kierunku studia i praktykę. W Polsce nie ma jeszcze takiej ustawy i operacji kosmetycznych dokonują lekarze innych specjalności. Skutki znamy z procesów.

Generalnym zabiegiem kosmetycznym jest ogólne odmłodzenie organizmu. Dziś opracowano już wiele metod, poczynając od łatwych, a kończąc na bardziej skomplikowanych. Odmłodzenie jest bezsprzecznie najwłaściwszą zdobyczą wiedzy kosmetycznej, choć w wielu wypadkach ma raczej znaczenie lecznicze. Przy niektórych schorzeniach, wywołanych wiekiem (skleroza, uwiad i t. d.) odmłodzenie daje wyniki zastanawiające.

W cierpieniach reumatycznych

podagrze, bólach stawów, bólach nerwowych i głowy, grypie i porzebieciu

stosuje się PABLETKI

Fogal

Do nabycia we wszystkich aptekach.

REDAKCJA: Warszawa, Nowy Świat 22. Telefon 6.66.99 (sekretariat, dodatkowy red. naczelny); 6.66.62 (dla polityczny i ekonomiczny) 6.36.66 (dla literacki i liter.-art.); 6.66.50 (międzymiastowy). Sekretarz redakcji przyjmuje interesujące zgłoszenia z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 11—12.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Zgoda 1. Telefon: Administracja i Zarząd 691 64 Prenumerata 691 66. Wydział ogłoszeń 691 56. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — A B C Warszawa. Konto P. K. O. Nr. 13550.

PRZEDSTAWICIELSTWA: Kalisz, Aleja Józefina 11, tel. 209; Piotrków Trybunalski, Słowackiego 9, tel. 59; Włocławek, Cyganka 26, tel. 136.

PRENUMERATA: miesięczna (z odnośnikiem do domu) i zamiejscowa — zł. 450 miesięcznie. Konto czekowe P. K. O. Nr. 13550.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jedrej szpal-ty (na wszystkich stronach po 6 szpal-ty): na 1-iej stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr., na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty (specjalne) — 150 zł, lekarskie — 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikat — specjalne cyfrą (Kom.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Wydział ogłoszeń: Zgoda 1, tel. 691-56 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Kierownik: Tadeusz Ucieszyński.